

Schein Gábor

író, költő, műfordító, irodalomtörténész, egyetemi oktató (ELTE)

Weöres és a politika

Weöres felfogásában a művészet mindenekelőtt „mértéktelenül szabad Valami, melynek egyetlen feltétlen kötöttsége sincs, de határtalan szabadságában akármilyen kötöttséget elbír”. Ez a szabadságfogalom nem helyezhető el az autonómia-heteronómia tengelyen. Költői magatartását, az általa felépített szerepet a kortársi recepció mégis erre a tengelyre próbálta ráhelyezni, és túlnyomó részt apolitikusnak érzékelte. Erőteljes nyomokat hagyott ez az érzékelésmód Tamás Attila kismonográfiáján, aki többek közt éppen azt igyekezett bizonyítani, hogy Weöres igenis megfelel a 70-es években a költőkkel szemben támasztott elvárásoknak, nagyon is politikai szerző, és politikai nézeteit a korban mindenkitől elvárt „humanizmus” és „antifaszizmus” határozza meg. Ennél azonban a kép sokkal összetettebb, és a művészet terében jelentkező „politikai” leírására, megragadására szolgáló fogalomkészlet alapos reflexióját igényli. Az előadás erre igyekszik kísérletet tenni konkrét művek értelmezésével. Amikor Weöres és a „politikai” viszonyáról beszélünk, két megközelítés bontakozhat ki a szemünk előtt. Az egyik a weöresi költészet és dráma politikai referenciáira összpontosít, a másik a recepció politikai aspektusaira. Az előadás elsősorban az előbbire vállalkozik, de bizonyos pontokon jelzéseket tesz arra vonatkozóan is, mit érthetünk politikai alatt a 60-as, 70-es évek kritikai diskurzusában.